

Lietuvos socialdemokratų partijos 2016 m. Seimo rinkimų programa

Girdim. Matom. Darom!

Per šiuos ketverius metus, kai prisiėmėme atsakomybę už šalies valdymą, įgyvendinome svarbiausius prisiimtus įsipareigojimus. Visa šalies politika buvo orientuota į žmonių gerovės kilimą. Todėl ryžtingai pakeitėme šalies raidos kryptį – šalis vystėsi pagal užtikrintą ekonominio augimo, finansinio stabilumo, žmogaus ir visuomenės saugumo bei gerovės užtikrinimo kelią.

Ankstesnis konservatorių ir liberalų valdymas buvo pražūtingas šaliai. Jis įstūmė valstybę į milžiniškas skolas, o pensijų, atlyginimų ir išmokų „nukarpymai“ buvo antikonstitucinis žingsnis. Krizės „suvaldymo“ kaštai buvo perkelti mūsų Vyriausybei. Mes privalėjome imtis taisyti dešiniųjų klaidas, kompensuoti prarastas pensijas ir „apkarpytus“ atlyginimus, didinti išmokas. Tuo buvo pristabdytos mūsų investicijos į ateitį. Todėl ne viską, ką planavome, pavyko pasiekti.

Nepaisant to, turime kuo didžiuotis. Nuosekliai mažėjo nedarbas, augo ne tik minimalus, bet ir vidutinis atlyginimas. Būdami solidarūs su visuomene, mažinome valdymo aparatą, efektyvinome jo darbą. Lietuvos žmonės gerai matė mūsų veiklą per šiuos ketverius metus ir galėjo palyginti, kuo mes skiriamės nuo dešiniųjų, kuo mūsų politika, pasirinkus devizą „Svarbiausia – žmogus“, yra kitokia, kaip realiai, o ne pažadais, kilo žmonių gerovė. Mes išgirdome žmonių lūkesčius ir pakeitėme valstybės politiką.

Per 2013 - 2016 metus įgyvendinti labai svarbūs Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimo veiksmai. Užbaigę suskystintųjų dujų terminalo statybą ir nutiesę energetinius tiltus į Švediją bei plėtodami ryšius su Baltijos šalimis ir Lenkija, tapome energetiškai nepriklausomi nuo vieno energijos tiekėjo – Rusijos. Sumažėjo elektros, dujų ir šildymo kainos.

Įvedus eurą, tapome investicijoms patrauklia valstybe. Tuo dar labiau įtvirtinome Lietuvos, kaip laisvos ir atviros valstybės, statusą. Labai išaugo tiesioginės užsienio investicijos. Mūsų ekonomika tapo tvaresnė, o ateitis – stabilesnė. Buvome priversti žymiai daugiau lėšų skirti krašto apsaugai, nepaisant to, didiname finansavimą švietimui, mokslui, kultūrai ir sveikatos apsaugai. Lietuva tapo skaidresne šalimi – korupcijos suvokimo indeksas pakilo iki rekordinės aukštumos per visą nepriklausomybės laikotarpį. Susidūrėme su nauja krize – dėl geopolitinių iššūkių susitraukė eksportas į Rusiją, mums teko perorientuoti savo ekonominę politiką, ieškoti naujų rinkų eksportui.

Dešinėsios partijos, iš esmės neturėdami jokios sprendimų alternatyvos, savo 2016-ųjų Seimo rinkimų strategija pasirinko mūsų juodinimo, šmeižimo, juodųjų technologijų taikymo kelią.

Mes, socialdemokratai, pasitikime Lietuvos žmonėmis ir esame tikri, kad Lietuvos žmonės puikiai supranta, kuo skiriasi įmanrios rinkimų technologijos nuo realių veiksmų. Todėl, eidami į rinkimus 2016 metais ir toliau akcentuojame laisvės, lygių galimybių, solidarumo ir socialinio teisingumo principų laikymosi būtinybę. Mūsų tikslas – sukurti šiais principais grindžiamą gerovės valstybę.

Naujoji mūsų rinkimų programa skiriasi nuo kitų. Mes pabrėžiame aiškius programos tikslus, kurie yra pamatuojami. Esame įsitikinę, kad socialdemokratai yra geriausias Lietuvos žmonių pasirinkimas, formuojant 2016-2020 metų Seimo daugumą ir naująją Vyriausybę. Mūsų veiklos principai nekinta. Tai:

- laisvė.
- solidarumas.

- socialinis teisingumas.
- lygios galimybės.

Mūsų veiklos tikslai yra šie:

- Sukurti stiprų vidurinių visuomenės sluoksnį, kuris taptų mūsų šalies visuomenės pagrindine dalimi.
- Mažinti socialinę atskirtį ir taip kurti pozityvų visuomenės klimatą, užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių laikymąsi.
- Skatinti gimstamumo augimą, o išorinę emigraciją keisti vidine migracija,
- Paversti mūsų šalį solidarios, kūrybingos ir aktyviai kuriančios visuomenės šalimi.

Svarbiausi šios mūsų naujos rinkimų programos akcentai yra šie:

- investicijos į žmogų ir jo gerovę yra svarbiausias mūsų prioritetas. Šį prioritetą užtikrins išaugęs finansavimas švietimui ir mokslui, sveikatos apsaugai ir socialinei politikai. Kartu garantuosime aukščiausią šių sričių veiklos kokybę, kuri matuojama apibrėžtais rodikliais.
- investicijos į šalies ekonomiką, naujos darbo vietos garantuos nuoseklų Lietuvos žmonių pajamų augimą. Naujoji ekonominė politika, naujas Lietuvos socialinis modelis apims ne tik pramonės šakas, bet ir agroverslą, smulkias ir vidutines įmones. Lietuvoje bus kuriami inovatyvūs produktai, sukuriantys didesnę pridėtinę vertę. Naujų technologijų taikymas, platus informacinių technologijų panaudojimas bei klestinti bioekonomika taps Lietuvos vizitine kortele. Kartu Lietuva išliks unikali savo gamtine įvairove, išsiskirsime jautriu požiūriu į gamtą ir aplinkos išsaugojimą ateities kartoms.
- Stiprindami demokratiją, kertiniu akmeniu laikysime teisinės valstybės principų įtvirtinimą, o mūsų šalies nepriklausomybės stiprinimas bus tolesnė mūsų veiklos strategija. Lietuvos žmonės bus saugūs, nes valstybė prisiims atsakomybę, kad galėtume taikiai gyventi, kurti ir planuoti Lietuvos bei savo šalies gyventojų ateitį. Todėl užtikrinsime, kad ne tik būtų laikomasi prieš šimtmetį atkurtos valstybės pamatinių principų, bet ir stiprinsime juos, tuo pelnydami didesnę Lietuvos tarptautinį autoritetą. Toliau plėtodami ryšius su Europos Sąjungos ir NATO šalimis, kovosime už taikos išsaugojimą.

Kokią matome Lietuvos ateitį? Mums Lietuva – tai:

- Konkurecinga ir efektyvi Lietuvos ekonomika.
- Dirbanti ir uždirbanti Lietuva.
- Išsilavinusi ir kompetentinga Lietuva.
- Saugi, laiminga ir ori Lietuva.
- Atsakinga, solidari ir atvira Lietuvos visuomenė.

Svarbiausieji mūsų ekonominių pasiekimų rodikliai:

- 2020 metais pasieksime 85% Europos Sąjungos šalių BVP vidurkio, tenkančio vienam gyventojui.
- Vidutinis atlyginimas viršys 1100 eurų ribą.
- Nedarbas bus ne didesnis kaip 5 proc..
- Minimalus atlyginimas išaugs iki 550 eurų.
- Pensijos padidės trečdaliu.
- Veiks jaunimo pirmojo būsto programa.

- Lietuvos ekonomika bus grindžiama inovacijomis, aukštą pridėtinę vertę kuriančia pramone ir verslais: augs bioekonomika, informacinės technologijos ir kitos naujosios technologijos.
- Aukštojo mokslo bakalauro studijos bus nemokamos.
- Švietimo kokybė bus ne žemesnė nei išsivysčiusių šalių vidurkis.
- Išmokos žemdirbiams pasieks Europos Sąjungos vidurkį.
- Pacientų eilės pas gydytojus sumažės du kartus.
- Bus sukurtas naujas kultūros politikos modelis.
- Pajamų augimas, sumani socialinė politika, inovatyvūs socialiniai instrumentai sumažins emigracijos mastą.
- Bus užtikrintas Lietuvos žmonių saugumas.

EKONOMIKA, VERSLAS, INVESTICIJOS IR INOVACIJOS

Ekonomikos augimas ir verslo skatinimas

Bus skatinamas verslumo augimas, naujų darbo vietų kūrimas, remiamos inovacijos, kurios keis esamas technologijas, kurs aukštos pridėtinės vertės produktus ir paslaugas. Lietuvos ekonomika bus grindžiama aplinką tausojančiomis technologijomis.

Valstybė remis verslo pradžią (paskolų teikimas, palūkanų kompensavimas, kitos verslumą skatinančios priemonės mažoms ir labai mažoms įmonėms, šeimos verslams ir fiziniams asmenims).

Bus skatinama didelę pridėtinę vertę ir aukštus atlyginimus garantuojanti pramonė: bioekonomika, skaitmeninė inžinierinė pramonė, robotizacija, nanotechnologijos, mechatronika. Iki 2025 m. tapsime Centrinės ir Rytų Europos bioekonomikos lydere.

Pritrauksime investuotojus ir per palankią investicinę aplinką esamus LEZ užpildysime 70 proc.

Sutrupinsime gamybos įmonių planavimo ir statybos ciklą. Bus greitesnė ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūra, mažės administracinė našta, dvigubai greičiau bus prisijungiama prie elektros ir dujų tinklų.

Bus siekiama įgyvendinti subalansuotos, augimą skatinančios ir socialiai teisingos mokesčių naštos paskirstymo. Ir toliau bus didinamas neapmokestinamų pajamų dydis šeimoms, augiantiems vaikams, bus teikiama mokesstinė parama asmenims, gaunantiems mažesnes nei vidutines pajamas.

Garantuosime mokesčių sistemos stabilumą. Vykdamas mokesčių sistemos pertvarką, didesnis svoris bus suteikiamas turto, aplinkos tausojimo mokesčiams, tuo pačiu mažinant darbo jėgos apmokestinimą.

Mažės darbo jėgos apmokestinimas, veiks progresinė mokesčių sistema: mažiau uždirbantys mokės mažesnius mokesčius, turtingesni mokės mokesčius už prabangų turimą.

Bus plėtojama žiedinė ekonomika ir ekodizainas, užtikrinamas gaminių ilgaamžiškumas, remonto ir gaminių atnaujinimo galimybės, lengvas jų išardymas, perdirbimas į antrines žaliavas.

Sudarysime sąlygas pramonės įmonėms atnaujinti technologinius procesus, kurie leidžia gaminti ekologiškiau ir mažinti atliekas. Remsime diegiančius beatliekinės gamybos principus.

Lietuvos pramonė energiją naudos efektyviau ir pagal šį rodiklį pasieks ES vidurkį. Pramonės įmonėms sudarysime sąlygas diegti energijos efektyvumo priemones bei naudoti atsinaujinančius energijos išteklius.

Užtikrinsime, kad Lietuvos medienos pramonė būtų aprūpinta žaliava iš valstybinių miškų. Žaliavinė mediena bus eksportuojama tik tada, kai vietos pramonė bus pilnai aprūpinta šia žaliava.

Lietuva išsiskirs savo finansinėmis technologijomis, grįstomis informacinių ryšių technologiniais sprendimais.

Pritrauksime daugiau turistų. 2020 m. pasieksime, kad Lietuvą kasmet aplankys ne mažiau nei 2 milijonai užsienio svečių. Turizmas mažiau priklausys nuo sezoniškumo. Bus skatinamas medicininis turizmas, plečiami spa centrai, remiamos ekologinio ir kaimo turizmo veiklos.

Nauja savivaldybių finansavimo metodika sukurs sąlygas pritraukti investicijas į regionus, kurti naujas darbo vietas. Užimtumas regionuose padidės penktadaliu.

Specialistų priėmimas ir mokymo bei studijų programų kūrimas bus grindžiamas regiono poreikiais.

Bus užtikrintas didesnis moterų dalyvavimas valdant valstybės įmones.

Bus mažinamas grynujų pinigų panaudojimas rinkoje, kuris sudarys skaidraus konkurencingumo augimo pamatą.

Ekonominės kokybės sąvoka bus vertinama trimis lygmenimis: individo, bendruomenės ir visuomenės.

Plačiau taikysime ES paramos priemones technologinių inovacijų skvarbai Lietuvoje.

Bus vykdoma aktyvi ypač jautrių ekonomikos sektorių stebėseną. Pasiuksime, kad šešėlinės ekonomikos lygis neviršytų ES šalių vidurkio.

Žemos bankų palūkanos bus išnaudojamos valstybės investicijoms, kuriant naujas darbo vietas, ypač didinant energetinį efektyvumą, vykdyti struktūrines reformas.

Vykdamas lanksčią, socialiai atsakingą darbo rinkos politiką, ketvirtadaliu bus didinama kolektyvinių sutarčių apimtis, plečiamas dialogas tarp visų darbo rinkos dalyvių.

Toliau bus skatinami alternatyvūs verslo finansavimo instrumentai: rizikos kapitalų fondų kūrimas, verslo angelų programa ir kt., bus efektyviai bendradarbiaujama su Europos investicijų banku, Europos investicijų fondu ir kt.

Inovacijų skatinimas

Nuosekliai ugdysime startuolius. Sudarysime sąlygas moksleiviams pirmąjį startuolį sukurti dar mokykloje, padėsime studentams išbandyti savo verslo idėjas, įkursime daugiau verslumą ugdančių erdvių universitetuose ir mokslo technologijų parkuose. Kartu su verslu įgyvendinsime projektus, kurie sistemaiškai mokys generuoti idėjas, formuoti komandas bei kurti startuolius, kad atsirastų kuo daugiau naujų įmonių.

Padėsime startuoliams tapti globaliomis kompanijomis. Lietuvoje duris atvers trys tarptautiniai specializuoti verslo inkubatoriai, 140 veiklą pradedančių įmonių patirties sėmsis užsienio verslo inkubatoriuose, taip pat remsime jaunas įmones, kurios dalyvaus tarptautinėse parodose ar mugėse.

Naujai įkurtos mažos įmonės (apyvarta iki 100 000 eurų) mokės tik apyvartos mokesčių (pvz. 9 proc.). Tai palengvins administracinę naštą ir skatins verslumą.

Iki mėnesio bus sutrumpintas sprendimų priėmimo laikas, pritraukiant inovatyvius verslus.

Valstybinės institucijos taps inovacijų skatintojais. Palaipsniui bus pereinama prie inovatyvių viešųjų ar ikiprekybinių pirkimų.

Bus užtikrinta tinkama intelektinės nuosavybės apsauga, valstybė rems patentinę veiklą, bandomųjų gaminių kūrimą.

Sukursime patogias sąlygas laisvai samdomiems darbuotojams. Įsteigsime bendradarbiavimo centrus, kuriuose laisvai samdomi specialistai galės patogiai dirbti, ras daugiau projektų savo veiklai, plės kontaktų bei partnerių tinklą.

SOCIALINĖ POLITIKA

Darbas ir užimtumas

Vidutinis atlyginimas išaugs ir viršys 1100 eurų per mėnesį ribą.

Minimalus mėnesinis atlyginimas pasieks 50 proc. vidutinio atlyginimo dydį.

Bus parengta ir įgyvendinama kompleksinė užimtumo didinimo programa, tai leis sumažinti nedarbo lygį žemiau 5 proc..

Prioritetas bus teikiamas ilgalaikių bedarbių, jaunimo, moterų, vyresnio amžiaus žmonių, atskirų regionų gyventojų, neįgaliųjų, atskirų socialinių grupių žmonių užimtumui.

Siekiant pritraukti jaunus, išsilavinusius ir motyvuotus specialistus viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimai bus padidinti iki konkurencingo dydžio.

Bus įgyvendinta jaunimo užimtumo garantija, apimanti užimtumo skatinimo, mokymosi ir kitas sritis.

Sukūrus darbdavių finansinį motyvacijos mechanizmą išaugs neįgaliųjų įdarbinimas.

Profesinė rehabilitacija bus vykdoma per trišales sutartis su neįgaliaisiais, darbdaviais ir mokymo įstaigomis.

Socialinė parama

Bus pertvarkyta valstybinio socialinio draudimo sistema, dėl to išaugs jos tvarumas ir gebėjimas užtikrinti orias pensijas, nedarbo, motinystės, vaiko priežiūros ir ligos išmokas.

Kasmet bus indeksuojamos pensijos (priklausomai nuo darbo užmokesčio augimo), iki 2020 m. jos padidės trečdaliu. Užtikrinsime, kad pensijos niekada nebus atimamos ar mažinamos.

Užbaigsime kompensacijų už dešiniųjų valdymo metais sumažintas pensijas ir atlyginimus grąžinimą.

Didinsime vyriausybės remiamų pajamų dydį, susiedami šį dydį su santykinę šalies skurdo riba.

Didinsime socialinių darbuotojų darbo užmokestį 50 proc., sudarysime galimybę kelti kvalifikaciją bei gauti psichologinės pagalbos paslaugas.

Socialinio būsto laukiančių eilė sumažės beveik perpus.

Bus remiami gyvenamojo būsto plėtros projektai, kuriais bus siekiama sukurti ilgalaikės nuomos ir prieinamų būsto kainų jaunimui ir jaunoms šeimoms rinką.

Bus įgyvendinamos Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos, gerės neįgaliųjų teisių užtikrinimas visose gyvenimo srityse.

Bus įdiegta Pasaulinės sveikatos organizacijos Tarptautinė funkcionavimo, negalios ir sveikatos klasifikacija, objektyviau nustatomas neįgalumas ir specialieji poreikiai.

Bus plečiamas paslaugų neįgaliesiems tinklas, diegsime socialinio verslo ir užimtumo modelius, užtikrinančius neįgaliesiems pagal jų gebėjimus užimtumą specialiose dirbtuvėse, darba socialinėse įmonėse ir kitur, dėl to dirbančiųjų neįgaliųjų skaičius išaugs penktadaliu.

Bus plečiamos paslaugos neįgaliesiems, skirtos savarankiškam gyvenimui (grupiniai, savarankiški gyvenimo namai, „apsaugotas būstas“), palaipsniui pereinama nuo institucinės globos prie bendruomenės paslaugų.

Valstybės paramą neįgaliesiems aukštųjų mokyklų studentams teiksime ne tik didinant fizinių prieinamumą, bet ir padedant planuoti karjerą, ieškant darbo vietas, bus skatinamas neįgaliųjų įdarbinimas darbo rinkoje.

Nacionalinės ir komercinių televizijų informacinė aplinka bus pritaikyta klausos negalią turintiems asmenims, jos bus verčiamos į lietuvių gestų kalbą ir titruojamos, palaipsniui iki 50 proc. išaugs tokių programų transliacijų apimtis.

Valstybė užtikrins klausos negalią turintiems asmenims nemokamas lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugas visą parą. Rengiant įvairius specialistus (ypač socialinius darbuotojus, medikus, policininkus, gaisrininkus, mokytojus, psichologus, teisininkus), jie bus mokomi lietuvių gestų kalbos.

Priimsime nuostatą, kad socialinėms reikmėms valstybės savivaldybėms skirtos, tačiau neišleistos lėšos, gali būti panaudotos tik kitoms giminingoms socialinėms reikmėms.

Bus įgyvendinamos aktyvios skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemonės. Lietuvos socialinės atskirties ir pajamų nelygybės indeksas sumažės iki euro zonos šalių vidurkio.

Plėsimė būsto pritaikymo žmonėms su judėjimo negalia programą ir užtikrinsime, kad būsto pritaikymo pagal šiuos poreikius eilėje reikėtų laukti ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

Savivaldybėse bus plečiamas neįgaliųjų bei senatvės demensijų turinčių asmenų dienos užimtumo bei atokvėpio paslaugų tinklas.

Bus užtikrinta kokybiška slauga ir parama vienišiemis senyvo amžiaus žmonėms, kuriami šiuolaikiški senelių namai su kokybiškų paslaugų paketu.

Šeimos politika

Valstybė remis mažas pajamas gaunančias šeimas įsigyjančias pirmąjį būstą ar nuomojančias būstą rinkos sąlygomis.

Sieksime, kad savivaldybėse jaunos šeimos būtų suteikiamas municipalinis būstas.

Savivaldybėse bus išplėsti socialinių paslaugų šeimai centrai, teiksiantys pagalbą socialinės rizikos šeimoms.

Įkursime valstybinį lengvatinių paskolų fondą, kuris užtikrins jauniems žmonėms palankiomis ir prienamomis sąlygomis įsigyti pirmąjį būstą.

Kiekvienoje savivaldybėje bus įsteigti dienos užimtumo centrai socialinės rizikos ir skurstančių šeimų vaikams.

Kiekvienoje savivaldybėje pradės veikti globėjų ir (ar) tėvių tarnybos, kurios užtikrins tęstinį globėjų, tėvių šeimų mokymą, vaikų adaptavimąsi naujose šeimose, konsultuos susidūrus su vaiko auklėjimo sunkumais.

Bus perinama nuo be tėvų likusių vaikų institucinės globos (išskyrus didelę negalią turintiems vaikams) iki jų globojimo šeimose ir šeimynose. Savivaldybėse suformuosime profesionalių globėjų tinklą.

Kovosime prieš smurtą šeimose. Siekiant užtikrinti savalaikę vaiko interesų apsaugą, parengsime tvarką, numatančią vaikų paėmimo iš grėsmę fizinei ar psichologinei sveikatai keliančios aplinkos.

Kiekvienoje savivaldybėje šeimoms susiduriančioms su sutrikusiu vaikų elgesiu bei raida bus prieinamos psichologinės konsultacijos bei gydymo paslaugos.

Savivaldybėse plėsime reabilitacijos paslaugų tinklą šeimoms, kuriose yra asmenų, vartojančių psichotropines medžiagas ir piktnaudžiaujančių alkoholiu.

Kursime šeimoms reikalingas sąlygas ir infrastruktūrą - vaikų darželius, lankstesnes darbo sąlygas tėvams, siekiant derinti karjerą su tėvystės įsipareigojimais.

Parengsime ir įgyvendinsime kompleksinę demografinę programą, kuri įgalintų padidinti gimstamumą, pailginti žmonių gyvenimo trukmę.

Didinsime motinystės (tėvystės) išmokas tėvams, taip siekdami gerinti demografinius šalies rodiklius.

Jaunimas

Iki 2020 metų palaiapsniui didinsime finansavimą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 3.2. programai „Jaunimo politikos įgyvendinimas, numatydami konkrečius organizacijų stiprinimo prioritetus, ir iki 2018 m. gražinsime finansavimą į prieš ekonominę krizę buvusį lygį.

Sieksime, kad Lietuvos savivaldybių biudžetuose būtų numatytas pastovus procentinis dydis, skiriamas jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veikloms Lietuvos savivaldybėse.

Bus atnaujinta nevyriausybinų organizacijų įranga, techniniai ištekliai ir skiriamos lėšos darbuotojų įdarbinimui ir išlaikymui. Bus sugrąžintas institucinis finansavimas.

Ypatingą dėmesį skirsime programų finansavimo konkursams, o jų paskirtimi laikysime konkrečių pilietiškumo ugdymo, jaunų žmonių įtraukimo į savanorišką veiklą, jaunimo organizacijų vienijimo ir atstovavimo tikslų, kurie numatyti Jaunimo politikos pagrindų įstatyme, pasiekimą. Sieksime, kad lėšos, skiriamos jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklai, būtų skirstomos skaidriai, o į lėšų skirstymo proceso stebėjimą nacionaliniame bei regioniniame lygmenyje būtų įtraukti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų atstovai.

Skatinsime nevyriausybinės organizacijas dalyvauti viešųjų pirkimų konkursuose.

Užtikrinsime, kad tinkamai būtų įgyvendinama Nacionalinė jaunimo politikos plėtros programa ir 2019 m. būtų pasiekta bent 70% programoje numatytų rodiklių.

Formuosime ir stiprinsime teigiamą savanoriškos veiklos įvaizdį šalyje, skatinant ją tarp įvairaus amžiaus ir socialinių grupių žmonių.

Bus įdiegta nacionalinė jaunimo savanoriškos tarnybos programa, kuri leistų stiprinti jaunų žmonių Lietuvoje mobilumą, aktyvų įsitraukimą į programos veiklas.

Priimsime reikalingus teisės aktus, kad aktyvi ir įrodoma jauno žmogaus savanoriška veikla galėtų būti pripažįstama kaip darbinė veikla.

Bus išplėstos šiuo metu įgyvendinamos priemonės ir sudarytos sąlygos aktyviems jauniems žmonėms dalyvauti įvairiose Jaunimo garantijų iniciatyvos veiklose.

Bus remiamos ir įgyvendinamos europinės programos ir taip sudaromos sąlygos jaunimo mobilumui, siekiant įgyti tarptautinės patirties, kurią jauni žmonės galėtų pritaikyti Lietuvoje.

Bus vykdoma kryptinga profesinio orientavimo programa, kad profesinės ir aukštosios mokyklos ruošų rinkoje paklauius ir Valstybei reikalingus specialistus. Profesinio ugdymo centruose mokiniai bus supažindinami su darbo rinkos tyrimais, jiems bus suteikiama informacija apie Valstybei reikalingas profesijas.

Skatinsime verslo ir švietimo sektorių bendradarbiavimą, kuris užtikrins sklandų jaunų žmonių įsiliejimą iš švietimo sistemos į darbo rinką. Bus siekiama sudaryti tokias sąlygas, kad įgiję specialybę, jauni žmonės įsidarbintų per 6 mėn. nuo išsilavinimo pažymėjimo gavimo.

Remsime startuolių programas, skatinsime jaunų žmonių verslo idėjas, sudarysime lengvatinės sąlygas verslo pradžiai, įsteigiant pirmojo verslo konsultavimo ir kreditavimo paslaugos paketą.

Bus sudarytas kompetencijų, įgyjamų neformalaus ugdymo metu sąrašas ir parengtas reglamentavimas, kaip tokiu būdu įgytos kompetencijos gali būti patvirtinamos bei įvertinamos.

Tariantis su aukštosiomis mokyklomis bus numatytos stojimo į aukštąsias mokyklas lengvatos žmonėms, sukaupusiems didelę patirtį ir įgijusiems reikiamas studijų programai kompetencijas neformaliojo ugdymo būdu.

Valstybiniu mastu skatinsime darbdavius pripažinti jaunų žmonių neformalaus ugdymo metu ar veiklos nevyriausybinėse jaunimo organizacijose metu įgytas kompetencijas.

Toliau bus taikomas neformalaus vaikų švietimo krepšelio principu grįstas finansavimo modelis, sudarant sąlygas dalyvauti visoms ugdymo įstaigoms (taip pat ir valstybės bei savivaldybių). Bus

sukurtos sąlygos jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms lygiomis teisėmis su kitais teikėjais vykdyti neformaliojo ugdymo programas ir gauti joms finansavimą.

Bus atnaujintas pilietinio ir tautinio ugdymo 2016-2020 m. tarpinstitucinį planas bei parengta aiški nacionalinė strategija, kaip bus ugdomas jaunų žmonių pilietiškumas.

Bus parengti tinkami kvalifikacijos kėlimo moduliai pedagogams, vedantiems pilietiškumo pamokas, ir siekiama, kad mokyklos kuo daugiau bendradarbiautų su nevyriausybinėmis organizacijomis siekiant ugdyti jaunų žmonių – moksleivių – pilietiškumą.

Stiprinsime Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijų bendradarbiavimą rengiant bendras programas jaunų žmonių pilietiškumo ugdymui.

Visuomenė nuolat ir kryptingai bus informuojama apie vykstančius pilietiškumo ugdymo procesus, valstybės turimais kanalais viešinamos susijusios programos bei taikomos priemonės informaciniam saugumui užtikrinti.

Užtikrinsime, kad tarp jaunimo nevyriausybinių organizacijų, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų vyktų sklandus bendradarbiavimas, sprendžiant jaunimo emocinės sveikatos, fizinio aktyvumo ir kt. problemas.

Tautybių politika

Bus skatinama tautinių mažumų kultūrinė saviraiška, jų mokymo įstaigų finansavimas bus vykdomas skiriant daugiau lėšų.

Bus sukurta ir įgyvendinta tautinių mažumų kultūros paveldo išsaugojimo programa.

Skirsime daugiau dėmesio visuomenės pilietiniam bei patriotiniam ugdymui ir griežčiau reaguosime į bet kuriuos tautinės, rasinės bei regioninės nesantaikos kurstymo atvejus.

Ratifikuosime Regioninių kalbų chartiją, parengsime ir priimsime dabarties iššūkius atliepanti Lietuvos Respublikos tautybių politikos pagrindų įstatymą.

Sprendami asmenvardžių bei vietovardžių rašybos tautinių mažumų kalbomis bei kitus konkrečius tautybių politikos klausimus, vadovausimės adekvatumo bei geranoriškumo principais ir atsižvelgsime į tam tikrų šalies regionų specifiką bei šių regionų gyventojų pamatuotus lūkesčius.

Siekdami sudaryti kokybiškas sąlygas tautinių bendrijų kultūrinei veiklai, stiprinsime paramą tautinių mažumų kultūros centrums, padedantiems išsaugoti Lietuvos tautybių kultūros savitumą, tapatumą bei tradicijas ir skatinantiems tarpkultūrinės bei antidiskriminacines iniciatyvas.

ŠVIETIMAS IR MOKSLAS

Bendrasis ugdymas, ikimokyklinis ugdymas ir profesinis mokymas

Mokytojo profesijos prestižą užtikrins geras atlyginimas ir jo kompetencijos – mokytojas vidutiniškai uždirbs ne mažiau kaip 1200 eurų.

Veiks nauja pedagogų darbo užmokesčio sistema, kuri įvertins ne tik mokytojo kontaktines valandas, bet ir jo darbą ruošiantis pamokoms bei vykdant popamokinę veiklą. Sistema bus siejama su kokybės užtikrinimu bei darbo rezultatais.

Lietuvos švietimo kokybė (vertinant pagal tarptautinius tyrimus) pasieks ES šalių vidurkį.

Kaimo ir miesto mokyklų mokiniai turės vienodas galimybes kokybiškam švietimui.

Veiks jungtinių mokyklų tinklas, apjungiantis pradinės mokyklas, progimnazijas ir gimnazijas, veikiančiomis pagal vieningą sistemą. Bus einama ne konkurencijos, o kooperacijos ir bendradarbiavimo keliu.

Plėsime mokyklų įvairovę, didindami švietimo prieinamumą ir lygias galimybes visiems, skatinsime kūrybiškumą.

Švietimo programos bus rengiamos laikantis darnaus vystymosi koncepcijos: moksleiviai bus ugdomi, kad gerovės valstybės galima sukurti tik laikantis ekonominio augimo, socialinės nelygybės mažinimo ir aplinkos apsaugos politikos darnos, įtvirtinus žmogaus teisių ir laisvių laikymąsi kaip pamatinį valstybės principą. Bus siekiama daugiakultūriškumo, moksleiviai bus šviečiami žmogaus teisių, laisvių ir kitais klausimais.

Investuosime į naujų technologinių priemonių įdiegimą ir jų plėtrą švietimo sistemoje.

Finansuosime ir koordinuosime patyčių, savižudybių, saugios ugdymosi aplinkos kūrimo mokyklose, alkoholio, tabako, narkotikų vartojimo prevencijos, emocinio atsparumo, pasitikėjimo, gyvenimo įgūdžių, sveikatos ugdymo, integruojamųjų ir kitų prevencinių programų įgyvendinimą mokyklose.

Patvirtinsime lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programą bei užtikrinsime kokybišką jos įgyvendinimą.

Sukursime nacionalinę pedagogų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo sistemą, veiks nacionalinis didaktikos centras.

Mokyklų vadovai ir mokytojai bus periodiškai atestuojami, veiks jų darbo kokybės tobulinimo sistema.

Toliau bus tobulinama mokyklų vadovų atrankos ir įdarbinimo sistema, tam bus stiprinama pedagogų ir mokyklų bendruomenės įtaka.

Reglamentuosime mokyklų valdymo išlaidas, kad jos neviršytų 10 proc. visų mokymui skirtų išlaidų.

Mokyklų vertinimas bus grindžiamas ne privačių bendrovių reitingavimu, o remiantis vidine kokybės užtikrinimo ir veiklos tobulinimo sistema bei išorine stebėseną.

Naujai išleidžiami mokykliniai vadovėliai bus iš pradžių ekspertuojami mokyklose, juos vertins ne tik specialistai, bet ir mokytojai, pasiūlymus teiks mokiniai.

Veiks 10 matematikos, gamtos mokslo ir technologijų centrų visuose regionuose.

Bus įkurtas mokinių nacionalinis Mokslo ir technologijų centras.

Nupirksime ne mažiau kaip 350 naujų mokyklinių autobusų ir išplėsime mokinių pavėžėjimo sistemą.

Bus remiamos visos dienos mokyklos, užtikrinančios vaikų užimtumą ir po pamokų.

Visose mokyklose veiks prevencinės programos prieš smurtą ir patyčias.

Kiekvienas vaikas galės lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą.

Ne mažiau kaip 90 proc. Lietuvos abiturientų, įgiję vidurinį išsilavinimą, toliau mokysis aukštosiose ar įgis profesiją profesinėse mokyklose.

Veiks nacionalinė profesinių kompetencijų patikrinimo sistema.

Profesinio mokymo įstaigos specialistų rengimą derins su darbo rinkos poreikiais. Bus atnaujinama profesinio mokymo sistemos infrastruktūra.

Trečdaliu išaugs profesinių mokyklų moksleivių įsidarbinamumas, bus plėtojama pameistrystės ir dualinio mokymo sistema, bus tęsiama profesinių centrų plėtros programa.

Bus įdiegta profesinio mokymo specialistų kvalifikacijos kėlimo programa. Mokymo įstaigose bus įdiegta kokybės vadybos sistema.

Dviem trečdaliams Lietuvos moksleivių bus sudarytos galimybės lankyti neformaliojo ugdymo įstaigą (sporto, meno ar mokslo būrelį).

Dvigubai išaugs vasaros poilsio stovyklose dalyvaujančių vaikų skaičius, tam bus įvestas tikslinis šios programos finansavimas.

Vaikams, siekiantiems aukštesnių mokymosi tikslų, bus sudarytos galimybės gauti geriausią išsilavinimą, dalyvauti tarptautiniuose konkursuose ir mokymo mainų programose.

Dvigubai išaugs besimokančių suaugusiųjų skaičius, bus sukurta efektyvi mokymosi visą gyvenimą sistema. Bus remiama Trečiojo amžiaus universitetų veikla.

Aukštasis mokslas, moksliniai tyrimai

Priimant studentus į aukštąsias mokyklas bus laikomasi valstybės užsakymo principo. Visi pagal valstybės užsakymą į aukštąsias mokyklas priimti bakalauro studijų studentai mokysis nemokamai.

Didės valstybės užsakymo dalis gamtos, technologijų, matematikos, biomedicinos mokslams, orientuojant studentus į didelę pridėtinę vertę kuriančias technologijas. Bus išsaugomas valstybės užsakymas į menų ir humanitarinių mokslų studijas, formuojančias darnią, kūrybišką ir aukštos kultūros visuomenę.

Kelios aukštosios mokyklos susijungs į stambesnius vienetus, bus sukurtas tarptautiniu mastu konkurencingų aukštųjų mokyklų tinklas.

Visose aukštosiose mokyklose veiks tarptautinius kriterijus atitinkanti vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema.

Mažės smulkių studijų programų, jos bus stambinamos, skatinamas didesnis studentų pasirinkimas, bus daugiau tarpdalykinių studijų, galimybė studijas derinti su praktika.

Dvigubai išaugs mokslininkų, dirbančių verslo įmonėse, skaičius, trečdaliu išaugs doktorantų skaičius.

Bus skatinami lyčių lygybės tyrimai, taikomieji moksliniai tyrimai, skirti svarbiausioms visuomenės problemoms (skurdo mažinimo, demografijos, emigracijos) spręsti, taip pat į šalies interesus orientuoti reikminiai moksliniai tyrimai.

Lietuva įsijungs į kelius stambius tarptautinius mokslo infrastruktūros projektus (CERN, ESS ir kt.).

Mūsų šalyje veiks bent vienas tarptautinis aukštos kompetencijos centras

Aukštųjų mokyklų dėstytojų atlyginimai išsaugs trečdaliu.

Perpus padidės studentų, gaunančių stipendiją, skaičius.

Palaisnui studijų paskolas ims teikti Valstybinis studijų fondas, bus atsisakyta komercinių bankų.

Trečdaliu išsaugs studijuojančių neįgaliųjų skaičius.

Lietuvoje dvigubai išsaugs studijuojančių užsieniečių skaičius. Veiks nacionalinė studijų tarptautiškumą skatinanti programa.

Lietuva pakils reitingų lentelėse pagal inovacijų indeksą ir priartės prie ES šalių vidurkio.

Informacinės technologijos

Valstybės duomenys bus vertinami kaip valstybės strateginiai ištekliai, kurie turi kurti vertę visiems visuomenės nariams. Parengsime ilgalaikę valstybės informacinių išteklių plėtros strategiją.

Pereisime prie elektroninių dokumentų formato visų valstybės institucijų viduje bei bendraujant tarp institucijų. Sujungsime atskirų institucijų sistemas ir koordinuosime institucijų elektroninės valdžios paslaugų plėtrą.

Sukursime arba reformuosime instituciją, kuri būtų atsakinga už inovacijų diegimą valstybinėse institucijose, ji formuos bei įgyvendins strategiją, užtikrins kritinės infrastruktūros projektų tęstinumą.

Pereisime prie atviro kodo paremtų duomenų bazių valdiklių, operacinių sistemų ir ofiso programų paketų.

Dokumentų saugojimui ir pasirašymui įtvirtinsime ir palaikysime atvirus standartus.

Visi valstybinių institucijų duomenys (išskyrus asmens ar valstybės paslaptį sudarantys) bet kokių formatu bus prieinami piliečiui paprašius. Bus sukurta centralizuota apmokėjimo už paslaugas sistema.

Pasitelksime atvirumu ir įtraukiančiomis institucijomis grįstą savanorių bendradarbiavimą kuriant geresnes IT sistemas.

Skatinsime „zero-to-one“ inovacijas, palaikysime tuos žmones, kurie imasi iniciatyvos ir prisiima riziką.

Atsisakysime valstybinių institucijų reikalavimų pateikti popierines dokumentų, pažymų versijas, jei tokia informacija yra elektroniniu formatu kitų valstybės institucijų registruose bei duomenų bazėse.

Siekdami padidinti Lietuvos viešojo sektoriaus valdymo efektyvumą ir sumažinti korupciją, modernizuosime stebėsenos informacinę sistemą (SIS).

Paruošime teisinę bazę autonominių (savaeigių) automobilių atsiradimui šalies transporto sistemoje

Lietuvai siekiant kuo greitesnio informacinių ir ryšių technologijų srities progreso artimiau bendradarbiausime su asocijuotomis verslo institucijomis.

Kviesime ne tik Lietuvos bet ir užsienio informacinių ir ryšių technologijų srities ekspertus jų žinias panaudodami nustatant Lietuvos strateginio vystymosi prioritetus bei proveržio kryptis.

Ieškosime galimybės sutelkti informacinių ir ryšių technologijų srities mokslo, inovacijų politiką formuojančius ir įgyvendinančius specialistus kryptingam darbui.

Didinsime šalies konkurencingumą, sieksime užtikrinti žmonių gerovę ir toliau plėtodami skaitmeninę ekonomiką.

Ir toliau didinsime informacinių technologijų specialistų skaičių.

Sieksime viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje, užtikrinant teisėtą prieigą prie skaitmeninio turinio, stiprinant pasitikėjimą skaitmenine erdve.

Instituciškai valstybės informacinių išteklių plėtros strategijos kūrimo, jos įgyvendinimo veiklos bus atskirtos nuo e-paslaugų kūrimo ir teikimo, IT infrastruktūros valdymo ir kitų “gamybinių” veiklų.

Aktyviai dalyvausime kuriant Bendros Europos skaitmeninę rinką, didinant skaitmeninio turinio prieinamumą, skatinsime diegti technologijas ir viešąsias paslaugas, skaitmeninant pramonę, skatinant verslą kurti produktus, kurie lyderiautų ES ir prisidėtų prie Lietuvos kaip inovatyvios šalies įvaizdžio kūrimo.

Išsaugs sugeneruojamų duomenų naudojimas, skaitmeninant popierinius dokumentus e-komercijos srityje, didinant krovinių ar siuntų gabenimo konkurencingumą, mažinant sąnaudas viešojo administravimo srityje.

Tęsime pradėtą viešojo sektoriaus IS ir jų pagalba teikiamų paslaugų konsolidavimo procesą, sieksime efektyviai panaudoti valstybės valdomus Informacinių sistemų, registrų ir telekomunikacinius tinklus

Ruošime pasiūlymus šiuolaikines technologijas naudojančių ryšių tinklų reguliavimo paketui sukurti.

SVEIKATOS APSAUGA

Sveikatos politika bus grindžiama pirmiausia susirgimų prevencija, sveiko gyvenimo būdo propagavimu, rūkymo ir alkoholizmo mažinimu, plečiant nemokamų skiepų spektrą ir kitomis prevencinėmis programomis.

Vykdamas sveikatos politiką ir priimant sprendimus, bus įtraukiamos bendruomenės, nevyriausybinių organizacijos.

Bus finansuojamos nevyriausybinių organizacijų parengtos ir įgyvendinamos sveikatinimo programos.

Bus plečiamos visuomenės sveikatos paslaugų apimtys, gyventojai bus mokomi sveikos gyvensenos pagrindų, tokių programų skaičius išsaugs dvigubai.

Kursime tvarią sveikatos apsaugos sistemą, užtikrinančią įrodymais grįstų priemonių taikymą, stiprinsime imunoprofilaktiką.

Visiškai įgyvendinus e-sveikatos projektą, pacientų eilės pas gydytojus sumažės du kartus.

Bus sukurti asmens sveikatos priežiūros institucijų klasteriai, sudarantis sąlygas gauti gerą sveikatos priežiūros kokybę ne tik miestų, bet ir rajonų gyventojams.

Padidinus finansavimą ir stiprinant gyventojų atsakomybę už savo sveikatą, vykdant susirgimų prevencijos programas, sumažės sergamumas ir mirtingumas nuo labiausiai paplitusių ligų (širdies ir kraujagyslių, vėžio) bei nelaimingų atsitikimų.

Bus plečiamos nemokamos odontologijos paslaugos vaikams ir senjorams.

Dešimtadaliu sumažės bendra priemonių už medikamentus apimtis.

Specializuotos ambulatorinės, dienos stacionaro, dienos chirurgijos, ambulatorinės reabilitacijos, psichosocialinės reabilitacijos ir psichologinės pagalbos, slaugos ir palaikomojo gydymo bei skubios pagalbos paslaugos bus plėtojamos remiantis Lietuvos sveikatos programos uždaviniais ir šiuolaikiniu mokslu pagrįstais įrodymais.

Psichologinė pagalba gyventojams bus apmokama iš ligonių kasų.

Bus išsaugojamas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų tinklas.

Sveikatos programų projektai bus finansuojami tik įvertinus numatomus jų įgyvendinimo rezultatus ir ekonominę naudą, bus viešai skelbiama informacija apie įgyvendintas priemones.

Sutartys tarp teritorinių ligonių kasų ir sveikatos priežiūros įstaigų bus sudaromos vienodomis sąlygomis, nepriklausomai ar jos yra mieste ar kaime.

Slaugytojų vidutinis atlyginimas bus didesnis už šalies atlyginimo vidurkį.

Bus kompiuterizuotos gydytojų darbo vietos (elektroninės paciento istorijos sukūrimas, paciento registracija specialisto konsultacijai, jo tyrimo duomenų persiuntimas ir t.t.).

Veiks nacionalinė elektroninės sveikatos duomenų bazė.

Įgyvendinus e-sveikatos projektą įgyvendinsime gydymo be eilių sistemą: veiks elektroniniai receptai, visa informacija apie gydymo eigą bus kompiuterinėse bazėse, nebereiks kartoti tyrimų.

Steigėjai apmokės sveikatos priežiūros specialistų kvalifikacijos tobulinimo išlaidų dalį, už kurią neapmoka valstybė.

Rezidentūros studijų bazės apims ir regionines bei rajonų ligonines.

Veiks trūkstančių sveikatos priežiūros specialistų pritraukimo į rajonus sistema (skiriant socialinę pagalbą atvykstantiems specialistams, vartojamųjų paskolų lengvatas, aprūpinant municipaliniu būstu, sudarius trišales sutartis dėl rezidentūros).

SPORTAS IR SVEIKA GYVENSENA

Bus įgyvendintas nevyriausybinio sporto savireguliacijos principas. Skatinsime šių sporto organizacijų lyderystę plėtojant sveikatinamąjį fizinį aktyvumą, gerinant didelio sportinio meistriškumo sportininkų rengimą, plėsimė įvairaus lygio sporto varžybų pasiūlą.

Įsteigsime Lietuvos sporto organizacijų taryba, kuri bus tiesiogiai atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui. Panaikinsime neefektyviai veikiančią nacionalinę kūno kultūros ir sporto tarybą. Peržiūrėsime sporto finansavimo politiką. Sieksime sąžiningo ir garbingo sporto.

Kūno kultūros ir sporto fondui bus skirti 3 proc. akcizo pajamų už alkoholinius gėrimus ir tabako gaminius.

Parengta nauja sporto finansavimo tvarka suteiks galimybes nevyriausybinėms sporto organizacijoms sveikos gyvensenos priemonių plėtrai, didesniai socialiniam aktyvumui, pilietiškumui ir patriotiniam ugdymui.

Pakeistas kūno kultūros ir sporto fondo įstatymas 40 proc. fondo lėšų numatys savivaldybių (seniūnijų, bendruomenių, klubų) sporto ir sveikos gyvensenos projektams.

Išskirtinis Lietuvos tautinio olimpinio komiteto vaidmuo ir jo finansavimo principai leis kryptingai remti didelio meistriškumo sportininkus, sukurti tarpžinybinį olimpiečių rengimo centrą ir koordinuoti sportininkų rengimą vasaros ir žiemos olimpinėms žaidynėms, jaunimo olimpinėms žaidynėms ir Europos olimpinių dienų festivaliams.

Trenerių atlyginimai padidės iki 30 proc.

Vadovaujantis trenerių tarifų nustatymo dokumentais Lietuvos regionuose bus įsteigtos penkios sportinio ugdymo klasės.

Bus sukurta Lietuvos sveikos gyvensenos programa, kuri sudarys galimybes vaikams, jaunimui ir vyresnio amžiaus žmonėms gyventi sveikai.

Neįgaliems didelio meistriškumo sportininkams bei sportuojantiems neįgaliesiems bus sudarytos tokios pat sąlygos kaip ir sveikiesiems. Tai leis pasiekti aukštesnių sporto rezultatų, garsinti Lietuvos vardą, bei didinti neįgaliųjų integraciją.

Sportas taps deleguota valstybės funkcija vietos savivaldai, numatant programas sveikai gyvensenai, jaunų perspektyvių sportininkų rengimui, bei planingoms sporto, rekreacijos ir aktyvaus poilsio objektų statyboms.

Tariantis su aukštosiomis mokyklomis ir vykdant kūno kultūros ir sporto įstatymo nuostatas bus įgyvendintos privalomos nuolatinių studijų studijuojančių asmenų sporto pratybos.

Sporto veteranai ir senjorai turės geresnes sąlygas stiprinti sveikatą ir sportuoti. Įvairiose nevyriausybinėse sporto veteranų organizacijose, klubuose ir asociacijose.

Bus įsteigtos 3 (iš jų 1 sveikatos ugdymo pamoka), o 2019 metais 4 kūno kultūros ir sveikatos ugdymo pamokos (iš jų 2 sveikatos ugdymo). Šios pamokos pagerins žalingų įpročių prevencijos, lytiškumo ugdymo, patriotinio ugdymo žinias ir fizinio aktyvumo įgūdžius.

Iki 2020 metų daugumoje Lietuvoje veikiančių gimnazijų bus atnaujintos sporto ir sveikatos ugdymo priemonės, bei objektai (sporto salės, stadionai, aikštynai, įranga ir inventoriūs), kurios taps prieinamos visiems gyventojams.

Sieksime, kad sveikos gyvensenos besilaikančius ir susirgimų profilaktikai dėmesį skiriančius asmenis labiau skatintų darbdaviai.

Bus sukurta efektyvi tiesioginio skatinimo sistema viešosios ir privačios partnerystės investicijoms į sporto ir sveikos gyvensenos sritis, bei infrastruktūros objektus.

Olimpinių sporto federacijų programos bus finansuojamos iš Kūno kultūros ir sporto departamento biudžeto.

Nuosekliai diegsime įrodymais grįstas ir veiksmingas alkoholio ir tabako gaminių vartojimo mažinimo priemones.

Stiprinsime alkoholio ir tabako gaminių vartojimo prevenciją, remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis. Mažinsime ir stipriau kontroliuosime alkoholio prieinamumą bei reklamą.

Parengsime tarpinstitucinę ilgalaikę psichologinių problemų, psichikos sutrikimų, ir savižudybių prevencijos programą, kuri užtikrintų psichologinių paslaugų pasiekiamumą, ypač per ugdymo, visuomenės sveikatos bei socialines sistemas, suburiant socialines, sveikatos apsaugos, švietimo, vidaus reikalų institucijas, savivaldybes ir nevyriausybinės organizacijas užtikrinant finansavimą.

Atnaujinsime bendrojo ugdymo programas, jose numatant konkretų valandų skaičių mokinių sveikatos kompetencijų ugdymui ir prevencinių programų įgyvendinimui, kurias mokyklos galėtų įgyvendinti kartu su socialiniais partneriais.

Skatinsime bendrą jaunų žmonių nuo 14 iki 29 m. fizinį aktyvumą, pritaikant geriausią Europos Sąjungos šalių patirtį.

KULTŪROS POLITIKA

Bus sukurtas naujas kultūros politikos modelis, parengtas vieningas Kultūros politikos pagrindų įstatymas, harmonizuoti kiti teisės aktai, susiję su kultūros ir meno plėtojimu, nacionalinės tapatybės puoselėjimu, kultūros vertybių išsaugojimu, reguliuojantys vietos savivaldos ir regioninės kultūros politikos klausimus, valstybės įsipareigojimus kultūrai.

Bus sukurta išeivijai ir emigravusiems tautiečiams skirta nacionalinės tapatybės išsaugojimo ir puoselėjimo užsienyje strategija, kuri leis praktiškai spręsti lietuvių diasporos kultūros ir švietimo problemas.

Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšos kultūros infrastruktūrai ir paveldui bus skirstomos ir įsisavinamos vadovaujantis skaidrumo ir viešumo principais.

Lietuvos kultūros tarybos veikla bus grindžiama teisingumo ir nešališkumo principais.

Nuosekliai didės kultūros ir meno darbuotojų atlyginimai, veiks keturmetė kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčio kėlimo programa, kiekvienais metais šių darbuotojų atlyginimas bus didinamas dviem koeficientais.

Meno kūrėjams bus sudarytos palankesnės apmokėjimo sąlygos už darbus pagal autorines sutartis, bus patobulintos jų sudarymo sąlygos.

Bus tęsiamas regionų kultūros plėtros programos įgyvendinimas, kuriuo visapusiškai plėtojama etninė kultūra ir pilnavertiškai vykdomi meno sklaida bei kultūrinės atminties puoselėjimas.

Tinkamai bus pažymėtos svarbios Lietuvos valstybingumo datos: Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis 2018 m. ir Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atstatymo trisdešimtmetis 2020 metais.

ŽALIOJI POLITIKA IR APLINKOSAUGA

Socialdemokratai - už darnią plėtrą, ciklinę ekonomiką, bioekonomiką ir biotechnologijas, ekologinę žemdirbystę, atsinaujinančių išteklių energetiką, beatliekes ir mažatliekes technologijas, aplinkos ir gamtos apsaugą. Esame ir būsimė įsipareigoję visomis priemonėmis siekti aplinką tausojančios tvarios pramonės plėtojimo ir mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą į aplinką.

Sustiprinsime Aplinkos ministerijos regioninius aplinkos apsaugos departamentus ir jų teritorinius padalinius (agentūras). Taip padidinsime paslaugų prieinamumą fiziniams ir juridiniams asmenims ir pagerinsime paslaugų kokybę, įgyvendinant principą – „Aplinkos apsauga – arčiau žmogaus“.

Bus tobulinamos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo procedūros, siekiant, kad visuomenė aktyviau ir efektyviau dalyvautų priimant sprendimus, kad būtų atsižvelgiama į bendruomenių priimtus sprendimus.

Bus racionalizuotas sanitarinių ir apsauginių zonų teisinis reglamentavimas, jų dydžių ir režimų nustatymo procesas.

Bus sukurtas nacionalinis Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sumažinimo planas, pagal jį šių dujų emisiją sumažinsime šeštadaliu.

Toliau bus plėtojama atsinaujinančių šaltinių (vėjo, saulės, biokuro ir biomasės (biodujų)) energetika, palaipsniui vis labiau atsisakant iškastinio kuro, jo poreikį sumažinsime penktadaliu.

Toliau veiks energijos efektyvumo didinimo ir energijos suvartojimo mažinimo programos.

Penktadaliu išaugs biodegalų (biodyzelino ir bioetanolio) panaudojimas transportui.

Palaipsniui bus pereinama prie hibridinių miesto autobusų ir modernių troleibusų su akumuliacinėmis talpomis. Bus pradėti geležinkelio elektrifikavimo iki Klaipėdos darbai.

Bus sukurtas elektromobilių įkrovos stotelių tinklas automagistralėse, dvigubai išaugs įkrovos prieigų skaičius, elektromobilių skaičius išaugs ne mažiau kaip 3 kartus.

Valstybės ir savivaldybių pastangomis trečdaliu padidės dviračių takų ilgis.

Bus rūšiuojama daugiau kaip pusė visų buitinių atliekų, jos bus surenkamos ir panaudojamos antrinių žaliavų gamybai, o kaloringa frakcija panaudojama energijos gamybai.

Įrengsime dūmų filtrus visose miestų katilinėse ir kogeneracinėse jėgainėse.

Sukursime paskatos mechanizmą, pagal kurį bus keičiamos individualių namų krosnys į modernius katilus.

Mažindami emisijų limitus, pasieksime, kad automobilių sukeliama oro tarša sumažėtų penktadaliu.

Skatinsime kaimo gyventojus, kad būtų atsisakyta šachtinių šulinių, kurių vanduo netinka maisto ruošimui, vykdysime šachtinių šulinių stebėsenos programą.

Gyvenvietėse palaiptams bus pereinama prie kolektyvinių, o ne individualių nuotekų šalinimo sistemų.

Bus plėtojamas atliekų rūšiuojamasis surinkimas ir antrinių žaliavų gamyba, kaloringoji frakcija bus panaudojama energijos gamybai.

Maisto ir virtuvės atliekų surinkimui bus skiriamas ypatingas dėmesys, iki 2020 m. veiks maisto atliekų surinkimo sistema. Tikslas – perpus sumažinti maisto atliekas iki 2030 metų.

Bus vykdomas gyventojų informavimas, teikiami geros praktikos pavyzdžiai dėl maisto švaistymo prevencijos, kad būtų užkirstas kelias maisto atliekų susidarymui.

Veiks Lietuvos naudingųjų iškasenų telkinių įsisavinimo programa, kuri nubrėš ilgalaikę valstybinę naudingųjų iškasenų eksploatacijos (gavybos ir gamybos) strategiją.

Įgyvendinant sumanios specializacijos programas bus plėtojamos beatliekinės ir mažatliekinės technologijos.

Bus optimizuotas sanitarinių apsaugos zonų teisinį reglamentavimas, jų dydžių (ribų) ir režimų nustatymo procesas bei specialiųjų žemės ir miško sąlygų reglamentavimas.

Bus remiamos programos, skatinančios asbestinių stogų pakeitimo galimybes ne tik kaimo gyventojams, bet ir gyvenantiems kolektyvinių sodų bendrijose.

Bus remiami lietaus nuotekų sistemų renovacijos projektai.

Bus remiama tolesnė vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra gyvenvietėse ir didžiųjų miestų naujuose mikrorajonuose

Savivaldybės atnaujins bendruosius planus, tam bus skiriamos specialiosios tikslinės dotacijos.

Bus tobulinamos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo procedūros – sudarysime efektyvesnes galimybes visuomenės dalyvavimui šiame procese ir užtikrinsime bendruomenių priimtų sprendimų privalomą įgyvendinimą.

Saugomų teritorijų plotas toliau nebebus didinamas, tačiau bus geriau reglamentuojama veikla jose, kad gyventojai nejaustų nereikalingų suvaržymų.

Bus siekiama palankesnių ūkininkavimo sąlygų, neprieštarujančių aplinkosaugos poreikiams.

Bus sukurta privačių miškų savininkų konsultavimo sistema, valstybės lėšomis bus vykdomas jų švietimas.

Bus atnaujinta ūkinė ir komercinė veikla visuose nuosavybės teisėms į mišką atkurti rezervuotose miškuose, juos parduodant aukcionuose arba priskiriant valstybinės reikšmės miškams, perdavus miškus urėdijoms.

Miškų plotai padidės dešimtadaliu.

Bus supaprastinta miško žemės paskirties keitimo tvarka.

Bus skatinamos investicijos į Lietuvos medienos pramonę, biotechnologijų pramonę ir biomasės energetiką, siekiant racionaliai panaudoti vietinius atsinaujinančius miškų medienos išteklius.

Ypatingas dėmesys bus skirtas laukinės gyvūnijos ir augalų bioįvairovės išsaugojimui, naminiai gyvūnai bus saugomi nuo žiauraus elgesio. Mokyklose bus propaguojama aplinkosauga, gamtosauga ir gyvūnų globa.

Valstybė remis nevyriausybinės organizacijas, vykdančias aplinkosauginę ir gamtosauginę veiklą.

ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO POLITIKA

Tiesioginės išmokos žemdirbiams už deklaruojamų naudmenų plotą pasieks Europos Sąjungos vidurkį. Trečdaliu išsaugės žemės ūkio kooperatyvų skaičius.

Iš esmės bus peržiūrėta teisinė bazė, reguliuojanti žemės ūkio produkcijos pirkimą ir pardavimą, taip pat bus numatyti aiškesni šio proceso kontrolės ir reguliavimo mechanizmai, kurie užtikrins rentabilią žemės ūkio veiklą ir plėtrą ir ilgalaikių žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarčių įteisinimą.

Plėtojant nacionalinę gyvulių selekcijos ir veislininkystės programą, bus skatinamas vietinių genetinių išteklių panaudojimas, prisitaikant prie klimato kaitos pokyčių ir padarinių.

Valstybė finansuos nykstančių nacionalinių senųjų augalų ir gyvulių veislių išsaugojimą.

Pienininkystė bei gyvulininkystė ir toliau išliks prioritetine žemės ūkio šaka, bus remiama gyvulininkystė nederlingose žemėse.

Bus skatinama vaisių uogų ir daržovių sektorių plėtra, ypatingą dėmesį skiriant ekologiinei gamybai.

Ekologiškų plotų dalis išsaugės trečdaliu.

Bus toliau plėtojama ir ilginama maisto gamybos grandinė – nuo ūkio iki stalo, garantuojanti aukščiausią maisto produktų kokybę ir didesnės pridėtinės vertės kūrimą.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas smulkaus ir vidutinio (šeimos) prekinį ūkių kūrimuisi ir plėtrai, teikiama parama gamybos cechams ir parduotuvėlėms įsirengti.

Vaikų maitinimui mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose bus naudojamas tik ekologiniuose ūkiuose išaugintas maistas.

Trečdaliu išsaugės lėšos, skiriamos melioracijos įrenginių priežiūrai ir renovacijai, rūgščių dirvų kalkinimo darbams.

Kursis daugiau žemės ūkio kooperatyvų ir specializuotų ūkių, vyks agroserviso plėtotė, bus skatinamas žemės ūkio produkcijos gamintojų organizacijų steigimasis. Valstybė inicijuos ir remis ūkininkų kooperatyvų unijas bei ūkininkų kooperatyvus.

Išsaugys žemdirbių savivaldos ir kaimo bendruomenių vaidmuo bei įtaka formuojant žemės ūkio politiką, tam bus patobulinti esami teisės aktai.

Veiks kaimo turizmo, tradicinius verslų, tautinio paveldo produktų gamybos ir ekologinės žemdirbystės paramos mechanizmas, kuris skatins esamų veiklų plėtrą.

Bus vykdoma akvakultūros plėtros programa, skatinama žuvų asortimento plėtra ir pridėtinės vertės kūrimas žuvų auginimo įmonėse, bus atnaujinti žuvų veislynai.

Bus užbaigta žvyrkelių tarp gyvenviečių su kietąja danga asfaltavimo programa.

Veiks energijos gamybos iš žemės ūkio gamybos atliekų (sрутų, biodujų ir kt.) rėmimo programa, kuri atpigins žemės ūkio produkcijos gamybos ir ūkio išlaikymo sąnaudas.

Valstybė remis žemės ūkio mokslo centrų plėtrą, žemdirbių švietimą, tęstinį mokymą, informavimą ir konsultavimą. Nenutrūkstamai pagal valstybės užsakymą bus rengiami aukštos kvalifikacijos specialistai ir įvairių profesijų darbuotojai kaimui.

Vyriausybė kartu su savivaldybėmis įgyvendins programą dėl jaunų specialistų įsitvirtinimo kaimiškose vietovėse. Bus kuriamas būsto fondas kaimiškose savivaldybėse, kad aukštos kvalifikacijos specialistai, atvykstantys dirbti į kaimą, lengvatinėmis sąlygomis galėtų išsinuomoti sau butą ar namą.

Valstybės lėšomis bus finansuojami jau tradiciniais tapę renginiai (derliaus šventė, metų ūkio rinkimai, Sartų lenktynės ir t.t.), taip pat veislinių gyvūnų parodos, jaunųjų ūkininkų rateliai, vaikų edukacinės programos.

Bus teikiama parama mobilių paslaugų kaimo vietovėse organizatoriams ir teikėjams (sveikatos tikrinimas, vaistinė, biblioteka, kitos viešosios paslaugos, konsultacijos).

Bus remiami darželių, dienos centrų ir mokyklų, sveikatos priežiūros bei socialines paslaugas teikiančių įmonių, veikiančių kaimo vietovėse, ypač atokiose, steigėjai.

ENERGETIKA

Energijos taupymas

Bus toliau tęsiama daugiabučių renovacija, iki 2020 atnaujinsime ne mažiau kaip 4000 daugiabučių. Lygiagrečiai vyks energetinį efektyvumą didinančių priemonių diegimas gyventojų butuose, vyks oro šilumos siurblių, saulės elektrinių arba kolektorių diegimas.

Bus vykdomi kvartalinės renovacijos projektai.

Bus vykdoma viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimo programa.

Siekiant sutaupyti bus atnaujinta ne mažiau kaip 500 km magistralinių šilumos tinklų, bus atnaujinti visi tinklai, senesni kaip 20 metų.

Penktadalio gatvių apšvietimo lempų bus pakeisti naujos kartos ekonomiškais šviestukais (LED lempomis).

Skatinsime energijos taupymą pramonės įmonėse.

Energijos gamyba ir importo mažinimas

Įsteigsime naujus vėjo jėgainių parkus jūroje ir sausumoje.

Elektros ir šilumos gamybos šaltiniai atitiks Europos Sąjungos energetikos strategijos Paryžiaus klimato kaitos prioritetus.

Bus sudarytos sąlygos gyventojams ir bendruomenėms elektros energiją gaminti savo reikmėms, panaudojant atsinaujinančius energijos šaltinius, o perteklių parduodant.

Taršūs energijos gamybos šaltiniai bus mažinami, taikant mokesťines priemones. Naudojantiems biokurą gyventojams padėsime įsirengti mažiau taršius katilus, šilumos siurblius.

Bus toliau plėtojami Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės pajėgumai.

Bus skatinama termofikacinių elektrinių, kūrenamų komunalinėmis atliekomis, statyba Vilniuje ir Kaune. Dalis energijos Vilniuje ir Kaune bus gaunama deginant buitines atliekas kogeneracinėse elektrinėse.

Biokuro dalis šilumos gamybai pasieks 80 - 85 proc.

Elektros gamyba iš atsinaujinančių šaltinių išaugs pusantro karto, bus naudojami išmanieji elektros tinklai.

Išskaidytosios energetikos plėtojimas

Gamybos iš atsinaujinančių energijos šaltinių balansavimui bus modernizuojami elektros perdavimo ir skirstymo tinklai.

Bus remiami ūkininkai, gaminantys energiją savo reikmėms iš biodujų.

Plėtosime tik skaidrius prekybos dujomis ir elektra mechanizmus.

Bus nutiestas magistralinis dujotiekis su Lenkija – GIPL, kuris leis atpiginti dujas, gaunamas iš suskystintųjų gamtinių dujų terminalo ir atvers naujas prekybos dujomis galimybes.

Įgyvendinsime LitPol jungties antrąjį etapą, bus įvertinamos NordBalt II kabelinės elektros perdavimo linijos galimybės.

Bus siekiama tarpvalstybinio susitarimo, kuris apribotų „nesaugios“ elektros energijos patekimą į biržą.

Kartu su TATENA, Europos Komisija ir kaimyninėmis šalimis sieksime, kad statoma Astravo atominė elektrinė užtikrintų branduolinį saugumą, kad jos eksploatavimas nekeltų grėsmės Lietuvai.

TRANSPORTAS IR SUSISIEKIMAS

Išplėtojus kelių tinklą ir gerinant kelių infrastruktūrą regionai bus geriau pasiekiami.; išasfaltuosime 1000 km žvyrkelių. suremontuosime 2000 km kelių asfalto dangų. sutvarkysime 2000 km žvyrkelių. rekonstruosime 120 vnt. tiltų ir viadukų.

Sumažinsime tranzitinių automobilių srautus miestuose statydami aplinkkelius, tam nutiesime Jonavos aplinkkelį (2018 m.). Vilniaus pietinį aplinkkelį (II etapas) (2019 m.). Ukmergės miesto pietinį aplinkkelį (2020 m.).

Intelektinės eismo sistemos keliuose užtikrins saugą ir tinkamą kelių rinkliavų administravimą: įdiegsime vidutinio greičio, taip pat ir kitų pažeidimų kontrolės sistemas – 150 ruožų magistraliniuose keliuose. Įrengsime greičio valdymo sistemas su kintamos informacijos ženklais ir jutikliais 120 vietų Vilnius–Kaunas–Klaipėda ir Via Baltica keliuose. Įdiegsime elektroninę kelių rinkliavų sistemą. magistraliniuose keliuose įrengsime svėrimo judant sistemą.

Įgyvendinsime efektyvias kompleksines eismo saugumą užtikrinančias priemones keliuose: rekonstruosime automagistralės Via Baltica pavojingus kelio ruožus nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos iki Kauno į saugią 4 eismo juostų automagistralę ir nuo Panevėžio iki Lietuvos ir Latvijos sienos į 2+1 tipo kelią. Įrengsime ar rekonstruosime 80 sankryžų į žiedines, nutiesime 100 km pėsčiųjų takų, įrengsime virš 100 km. tinklo tvoras nuo žvėrių. Įrengsime platesnes ir ilgesnes greitėjimo ir lėtėjimo juostas, padidinto atsparumo atitvarus skiriamosiose juostose, požemines perėjas pėstiesiems.

Prioritetą teiksime ekologiško transporto plėtrai: papildomai įrengsime 28 viešąsias greitojo įkrovimo elektromobilių stoteles. valstybinio bei viešojo sektoriaus automobiliai palaipsniui bus pervesti į elektra varomą transportą. taikysime mokestines lengvatas asmenims įsigyjantiems ir eksploatuojantiems elektromobilius.

Stiprinsime greičio ir blaivumo kontrolę: griežtinsime atsakomybę nuolat kelių eismo taisyklių reikalavimus pažeidinėjantiems asmenims. Lietuvoje įteisinsime alkobloką – antialkoholinių variklių užraktų – sistema ir neblaivių vairuotojų rehabilitacijos programas.

Vykdydysime kryptingą saugaus eismo švietėjišką veiklą: užtikrinsime saugaus eismo programų nuo ikimokyklinės įstaigos iki savarankiško ir atsakingo eismo dalyvio įgyvendinimą ir tinkamą finansavimą. didinsime švietėjiškos veiklos apimtį per visuomenės informavimo priemones.

Įpareigosime įstaigas, atsakingas už švietimo veiklos organizavimą, peržiūrėti ir papildyti mokymo bei ugdymo programas, kad visi vaikai būtų supažindinami ir mokomi kaip saugiai elgtis gatvėse ir keliuose.

Bus didinamas Lietuvos kelių transporto konkurencingumas. Vežėjams bus sukurta palanki teisinė, informacinė ir technologinė aplinka. Bus pertvarkomos viešųjų paslaugų teikimas ir vežėjų veiklą reguliuojančios sritys, kad vežėjai būtų konkurencingi kitų šalių vežėjų atžvilgiu.

Bus taikomos priemonės, didinančios kelių transporto įmonių darbo našumą, naujų darbo vietų kūrimą.

Bendradarbiaudami su Europos Sąjungos institucijomis ir atskiromis valstybėmis aktyviai palaikysime ir ginsime Lietuvos vežėjų interesus tarptautiniu lygiu. Senų rinkų išsaugojimui ir naujų įsisavinimui bus teikiama valstybės parama.

Gerės keleivių vežimo geležinkelio transportu paslaugų kokybė: plėsime keleivinių traukinių maršrutų geografiją – bus pradėti reguliarūs traukinių reisai iš Kauno į Lenkiją naujai nutiesta „Rail Baltica“ vėžė. gerinsime keleivių vežimo paslaugų prieinamumą, geležinkelių infrastruktūrą ir riedmenis pritaikysime riboto judumo bei neįgalųjų asmenų poreikiams. atnaujinsime keleivinių

traukinių parką, trumpinsime kelionės laiką, traukiniuose diegsime internetinį ryšį. parengsime ir įdiegsime vieningo bilieto koncepciją visoms transporto rūšims.

Didinsime krovinių vežimo veiklos konkurencingumą esamoje ir Vakarų Europos rinkose: iki 2020 m. krovinių vežimo geležinkeliais metines apimtis padidinsime iki 50 mln. tonų.

Vykdydysime aktyvios komunikacijos priemones NVS ir Azijos šalyse, didinant krovinių vežimo apimtis „tradicinėje“ pervežimų rinkoje, plėtojant tarptautinių konteinerinių traukinių projektus.

Integruosimės į Vakarų Europos krovinių vežimo rinką, išnaudodami „Rail Baltica“ projekto įgyvendinimo metu sukurtą geležinkelių infrastruktūrą ir geležinkelių krovinių vežimo koridoriaus „Šiaurės jūra – Baltijos jūra“ galimybes, taip pat stiprinsime bendradarbiavimą su Lenkija ir kitomis ES šalimis.

Apginsime Lietuvos nacionalinius interesus, pasinaudodami Lietuvai suteikta teise spręsti dėl trečiųjų šalių tranzitinių vežimų geležinkeliu liberalizavimo. užtikrinsime, kad tokius vežimus ir toliau galėtų vykdyti tik nacionalinis vežėjas.

Plėtosime saugią, modernią ir aplinkai draugišką geležinkelių infrastruktūrą: iki 2020 m. bus įrengtos europinės vėžės geležinkelio linijos „Rail Baltica“ trūkstamos jungtys ruožuose „Jiesia – Rokai – Palemonas – Kaunas“ ir įdiegta eismo valdymo ir signalizacijos sistema (ERTMS) „Rail Baltica“ linijoje nuo PL/LT valstybių sienos iki Kauno.

Bus toliau plėtojamas „Rail Baltica“ projektas - pradėta Europinės vėžės geležinkelio statyba nuo Kauno iki LT/LV valstybių sienos.

Bus vykdomi IXB koridoriaus Kena – Klaipėda elektrifikacijos darbai. Iki 2020 m. bus elektrifikuotas geležinkelio ruožas Kena – Šiauliai.

Elektrifikavus geležinkelį dabar naudojami šilumvežiai bus pakeisti elektrovežiais ir tai leis sumažinti krovinių vežimo sąnaudas bei taršą, didins Lietuvos geležinkelių, o kartu ir Klaipėdos uosto konkurencingumą. Elektrovežiai bus surenkami Lietuvoje.

Subalansuosime geležinkelių ir kelių transporto konkurencijos sąlygas. prie stambiausių geležinkelio mazgų, viešuosiuose logistikos centruose, įrengsime intermodalinius terminalus, sudarydami sąlygas įvairių transporto rūšių sąveikai.

Klaipėdos valstybinis jūrų uostas taps Baltijos jūros regiono lyderiu: užbaigsime uosto Bendrąjį planą 2017 metais. parengsime reikiamus dokumentus išorinio uosto projekto vystymui. išplėsime uosto teritoriją daugiau kaip 300 ha..

Parengsime reikiamus dokumentus ir pradėsime uosto akvatorijos gilinimo darbus iki 17 m.. padidinsime gylio parametrus Malkų įlankoje iki 14,5 m..

Parengsime reikiamus dokumentus ir pradėsime uosto vartų rekonstrukciją. skatinsime naujų keleivinės ir krovininės laivybos linijų atėjimą. tinkamai atstatysime Šventosios uostą. Sudarysime visapusiškas sąlygas jūriniam turizmui.

Užtikrinsime Lietuvos pasiekiamumą tiesioginiais skrydžiais: įgyvendinsime Vilniaus, Kauno ir Palangos oro uostų koncesijos projektą. Bus modernizuota oro uostų infrastruktūra, gerės keleivių ir krovinių aptarnavimo kokybė.

2020 metais tarptautiniai Lietuvos oro uostai aptarnaus 5,0 mln. keleivių ir 55 tūkst. skrydžių. Skatinsime oro transporto bendroves organizuoti skrydžius naujomis kryptimis.

Plėtosime oro uostų veiklą ne tik keleivių, bet ir oro krovinių logistikos, papildomų paslaugų srityse.

Skatinsime vietinės ir užsienio mažosios aviacijos atstovus naudotis Lietuvos infrastruktūra bei ją plėtoti.

TEISĖ IR TEISINGUMAS

Lietuvos teismų sistemos struktūrinė reforma bus vykdoma taip, kad būtų sparčiau nagrinėjamos bylos, suvienodintas teisėjų darbo krūvis, sudarytos sąlygos teisėjų specializacijai ir sprendimų kokybės gerinimui.

Bus sugriežtinta atsakomybė už pernelyg ilgą ikiteisminio tyrimo atlikimo procesą ar piktnaudžiavimą ikiteisminiu procesu. Bus sugriežtinta prokuroro atsakomybė dėl savo tiesioginių pareigų atliekant baudžiamąjį procesą.

Informacija apie teisės aktus, jų projektus bei baigiamuosius teismų sprendimus bus viešojoje elektroninėje erdveje ir taps prieinama kiekvienam asmeniui.

Visos teismams nebūdingos funkcijos, tiesiogiai nesusijusios su teisingumo vykdymu, bus perduotos kitoms valstybės institucijoms arba valstybės deleguotas funkcijas vykdantiems notarams bei antstoliams.

Siekiant teismų atvirumo ir žmonių pasitikėjimo teisingumo sistema, bus įteisintas visuomenės teisėjų (tarėjų) lygiavertis su teisėjais statusas.

Bus įtvirtinta galimybė kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą teisę kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui.

Valstybės garantuojamą teisinę pagalbą galės gauti visi žmonės, kurių metinės pajamos neviršija 6000 eurų, ir turės teisę laisvai pasirinkti advokatą.

Bausmių politika bus subalansuota, Baudžiamąjį kodeksą patobulinsime taip, kad laisvės atėmimo bausmė būtų taikoma tik už sunkius nusikaltimus visuomenei pavojingiems asmenims, įkalintųjų ir asmenų atliekančių bausmę skaičių sumažinsime iki 5000.

Įvesime bendrą teisės kvalifikacijos egzaminą asmenims, pretenduojantiems tapti teisėjais, prokurorais ir advokatais, kad būtų panaikintas korporacinės sistemos uždarumas ir teisės sistema taptų skaidresnė bei atviresnė.

Bus plėtojama taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) sistema, kad didesnė dalis teisminių ginčų būtų sprendžiama taikiai, tam bus numatyta privaloma mediacija nagrinėjant tam tikrų kategorijų civilinius ginčus.

Bus skatinamas būdas ginčus spręsti neteisimine tvarka pasinaudojant alternatyviomis priemonėmis – arbitražu, administracinių ginčų komisija, mokestinių ginčų komisija ir kt.

Įgyvendinsime visų civilinės būklės aktų registravimą elektroninėje erdvėje, išvystysime informacinių technologijų panaudojimą teismų veikloje, informacines technologijas naudosime kaip efektyviausią ginklą prieš korupciją.

Visiškai įgyvendinsime Neįgaliųjų konvenciją, negalią turintiems žmonėms teiksime efektyvesnę pagalbą, pašalinsime galimybes piktnaudžiauti žmonių veiksnumo apribojimais, sudarysime sąlygas neįgaliesiems naudotis visomis teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis.

Dvigubai padidinsime iš valstybės biudžeto skiriamas lėšas nusikaltimo aukoms padarytai žalai atlyginti ir kompensacijoms už valdžios institucijų padarytą žalą, kad galima būtų nedelsiant atlyginti materialinius ir moralinius nuostolius nukentėjusiems, valdžios institucijų padarytą žalą privalomai išieškosime iš nusižengusių valdininkų.

Įgyvendinsime žmonių lūkesčius dėl teisinio švietimo – privalomas teisės pagrindų dalyko pamokas pagrindinėse mokyklose ir gimnazijose bei teisės mokslų įvado studijas visų specialybių studentams universitetuose. Bus laikomasi visuotinio teisinio švietimo modelio.

Bus vykdoma aktyvi žmogaus teisių švietimo politika, siekiant efektyviai ginti konstitucines teises į nešališką teismą, teisės, užtikrinančios asmens saugumą, privataus gyvenimo neliečiamumą, kad nebūtų nusižengiama konstituciniam nekaltumo prezumpcijos principui.

Bus peržiūrimi ir, prireikus, keičiami teisės aktai, kad lyčių lygybės principas būtų įgyvendintas visais politiniais lygmenimis.

Bus sukurtas veiksmingas mechanizmas, užtikrinantis žmogaus teises į privatą gyvenimą.

Vartotojų teisių apsaugos tarnybos veikla bus priartinta prie žmonių, išplėtotas ikiteisminių vartojimo ginčų nagrinėjimas ir privalomas sprendimų dėl jų vykdymas, dirbs bendros trišalės – vartotojų, verslo ir valstybės institucijų atstovų – komisijos.

Visuomenės nuomonė taip pat bus būtina aptariant rengiamus Europos Sąjungos teisės aktus.

KORUPCIJOS PREVENCIJA

Nesitaikstysime su jokiais korupcijos apraiškėmis. Prieš priimant teisės aktus bus atliekamas antikorporcinis vertinimas.

Naują teisinį reguliavimą nustatantiems teisės aktams bus atliekama galimo poveikio visuomeniniams santykiams vertinimo analizė.

Siekiant racionaliai ir atsakingai naudoti viešajam valdymui skiriamus išteklius ir didinti jų valdymo efektyvumą, bus kryptingai dirbama, tobulinant viešųjų pirkimų sistemą, kuriant centralizuotą valstybės nekilnojamojo turto valdymo sistemą, bus pamatuotai (pagrįstai) konsoliduojamos valstybės įstaigų bendrosios funkcijos (viešųjų pirkimų, personalo valdymo, buhalterinės apskaitos tvarkymo, informacinių ir ryšių technologijų) ir kt.).

Siekiant, kad visuomenei būtų teikiamos jos poreikius atitinkančios ir kokybiškos viešosios paslaugos, viešieji (valstybės ir savivaldybių) paslaugų teikėjai bus skatinami ir iš jų reikalaujama nustatyti viešųjų paslaugų kokybės standartus, vykdyti nuolatinę paslaugų kokybės stebėseną ir vertinimą, plėsti elektroninių paslaugų teikimą ir prieinamumą, diegti sutartinės ir/ar institucinės viešosios ir privačios partnerystės formas.

Siekiant viešojo valdymo proceso atvirumo ir visuomenės aktyvaus dalyvavimo juose, ir toliau bus nuosekliai diegiamos viešojo valdymo institucijų veiklos skaidrumą ir viešosios informacijos prieinamumą, tinkamą konsultavimąsi su visuomene užtikrinančios priemonės.

Siekiant efektyvaus ir mažiau kainuojančio viešojo valdymo, ir toliau bus nuosekliai tobulinama strateginio planavimo, programinio biudžeto, audito ir atskaitomybės sistema, iš valstybės ir savivaldybių įstaigų reikalaujama vykdyti sprendimų poveikio ir biudžeto programų vertinimus, funkcijų peržiūras, veiklos rezultatų stebėseną ir vertinimus.

KRAŠTO GYNYBA, ASMENS IR VISUOMENĖS SAUGUMAS

Lietuvos kariuomenė bus moderni ir profesionali, komplektuojama daugiausia savanoriškumo principu, jaunuoliai bus skatinami rinktis privalomąją pradinę ir profesinę karo tarnybą.

Karių profesionalumą didins karių rengimas kartu su ES ir NATO valstybėmis, nacionalinės ir tarptautinės pratybos.

Kariuomenė bus aprūpinta modernia ir atitinkančia NATO standartus ginkluote, kuri užtikrins pakankamą atgrasymo lygį ginkluote, o taip pat šiuolaikine ekipuote ir apranga, tai sustiprins individualų karių saugumą.

Vyks karinių poligonų ir aplinkinių teritorijų infrastruktūros modernizavimas.

Karių atlyginimų vidurkis bus padidintas 30 proc., gerės karių socialinės garantijos ir tarnybos sąlygos.

Pagal NATO standartus bus sukomplektuoti kariuomenės daliniai ir parengtas rezervas.

Bus sukurtos tinkamos sąlygos sąjungininkams kartu su mumis užtikrinti mūsų valstybės apginamumą ir galimos agresijos sustabdymą.

Bus glaudžiau bendradarbiaujama su Baltijos šalimis, Lenkija, JAV ir NATO, vystant bendrus gynybos planavimo, aukštos parengties ir gebėjimų stiprinimo sričių pajėgumus.

Bus modernizuotos paieškos ir gelbėjimo jūroje sistemos.

Bus įdiegtas kibernetinio saugumo informacinis tinklas, prevencinių priemonių taikymas bus automatizuotas.

Reguliariai bus organizuojamos nacionalinės kibernetinio saugumo pratybos. Veiks reagavimo į kibernetinius incidentus ypatingos svarbos infrastruktūros objektuose grupės.

Bus diegiamos naujausios mokslo ir techninės pažangos priemonės, padedančios užtikrinti mūsų šalies ir jos piliečių saugumą.

Bendradarbiaujant su Lietuvos šaulių sąjunga, Švietimo mokslo ministerija ir visuomeninėmis organizacijomis bus skatinamas pilietinis patriotinis ugdymas.

Kasmet į Lietuvos šaulių sąjungos stovyklas bus priimama ne mažiau kaip 5000 vaikų.

Veiks visuomenės švietimo programos informacinių grėsmių klausimais.

Bus vykdomos karių ir civilių gyventojų bendradarbiavimo programos ir projektai puoselėjantys kultūrinės ir istorinės tradicijas, stiprinantys pasididžiavimą Lietuva ir jos kariuomene, formuojantys teigiamą karių įvaizdį visuomenėje.

UŽSIENIO POLITIKA

Užsienio politika bus grindžiama saugios ir stabilios kaimynystės kūrimo principu.

Bus stengiamasi išlaikyti vieningą ir principingą ES ir NATO valstybių poziciją ginant Rytų partnerius ir reaguojant į agresyvius Rusijos veiksmus.

Bus remiami Ukrainos, Moldovos, Gruzijos euroatlantinės integracijos siekiai, skatinamos jų šalyse vykdomos reformos, teikiama ekspertinė parama šioms šalims.

Su kitomis Rytų partnerystės valstybėmis - Armėnija, Azerbaidžanu, Baltarusija - bus svarstomi įvairūs individualūs ir ES interesus atitinkantys bendradarbiavimo modeliai.

Ir toliau bus tęsiama Ukrainos ir Gruzijos teritorijos dalių okupacijos nepripažinimo politika, ES bus skatinama aktyviai įsitraukti į išaldytų konfliktų Rytų partnerystės valstybėse sprendimą.

Bus aktyviai veikiama diplomatinėmis priemonėmis kad NATO aukščiausiojo lygio susitikimas Varšuvoje 2016 m. liepos 8-9 d. priimti sprendimai būtų ambicingi ir orientuoti į stiprios kolektyvinės gynybos ir efektyvaus atgrasymo užtikrinimą, kad grėsmių iš Pietų akivaizdoje nesumažėtų NATO dėmesys Rytų flangui.

Bus plečiamas strateginis bendradarbiavimas su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ypač energetikos, ekonomikos ir karinio saugumo srityse, siekiama nuolatinio JAV tiesioginio karinių pajėgų buvimo regione.

Visomis išgalėmis bus prisidedama prie vidinio ES solidarumo išsaugojimo, neleidžiant, kad dabartiniai tarptautinės aplinkos iššūkiai (migracijos krizė, terorizmas, JK referendumas dėl narystės ES, ES išorės sienų apsaugos ir Šengeno išlaikymo klausimai) susilpnintų ES integracijos ir vienybės pamatus.

Bus stiprinama ES bendros energetinės politikos išorės dimensija ir vieningas kalbėjimas su trečiosiomis šalimis, keliami branduolinės saugos klausimai, kalbant apie esamus ir planuojamus branduolinius projektus ES kaimynystėje.

Sėkmingai užbaigus derybas Lietuva taps Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (*angl. OECD*) nare.

Bus tęsiami aktyvūs veiksmai plečiant Lietuvos eksporto rinkas, bendradarbiaujant su patikimomis ir prognozuojamomis valstybėmis - partnerėmis, organizuojant verslo misijas, stiprinant diplomatų ekonomistų gretas.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas regioniniam bendradarbiavimui su Šiaurės šalimis, Baltijos valstybėmis ir Lenkija, plečiant dialogą strateginiais klausimais, stiprinant Baltijos šalių vienybę.

Bendras Baltijos šalių šimtmečio minėjimas taps svarbiu visų trijų šalių vienybės akcentu.

Toliau bus įgyvendinama Globalios Lietuvos programa, išlaikomi geri ryšiai su Lietuvos diaspora.

Bus remiama lietuviškų bendruomenių ir organizacijų projektinė veikla ir kitos tautiečių iniciatyvos, kurios prisideda puoselėjant ir išsaugant lietuvišką tapatybę, kalbą bei ryšį su Lietuva.

VALSTYBĖS VALDYMAS IR SAVIVALDA

Valstybės valdymas

Bus nuosekliai tobulinama strateginio planavimo, programinio biudžeto, audito ir atskaitomybės sistema, iš valstybės ir savivaldybių įstaigų reikalaujama vykdyti sprendimų poveikio ir biudžeto programų vertinimus, funkcijų peržiūras, veiklos rezultatų stebėseną ir vertinimus.

Siekiant mažinti administracinę naštą verslui ir visuomenei, ir toliau bus atsisakoma perteklinio reglamentavimo, gerinama teisės aktų kokybė, stiprinamas valstybės institucijų tarpinstitucinis bendradarbiavimas, konsoliduojama ir tobulinama valstybinę priežiūrą vykdančių institucijų sistema.

Bus įgyvendinamas principas: atviros durys iniciatyvoms iš apačios. sąžininga, skaidri ir atsakinga valstybės tarnyba.

Bus kuriama atsakinga ir atvira Lietuvos visuomenė: stiprios bendruomenės ir aktyvūs dalyvaujantys piliečiai.

Regioninė politika ir vietos savivalda

Siekiant sumažinti gyvenimo kokybės skirtumus šalies teritorijoje, bus didinama didesnių miestų ir aplinkinių teritorijų integracija. Regioninė politika bus orientuojama į veiksmingą darbų vietų kūrimo politiką ir užimtumo didinimą.

Augs regionų plėtros tarybų vaidmuo, tokioms taryboms bus suteiktas viešojo juridinio asmens statusas (su administracija ir asignavimais funkcijoms įgyvendinti).

Bus įdiegti skirtingą veiklos ir finansinio savarankiškumo laipsnį garantuojantys seniūnijų valdymo organizavimo modeliai, kuriuos bus leista pasirinkti savivaldybių taryboms, atsižvelgiant į įstatymu nustatytus kriterijus.

Bus surastos ir įdiegtos tinkamos seniūnijų, seniūnaičių ir teritorinių bendruomeninių organizacijų bendravimo ir bendradarbiavimo formos.

Bus skiriama reikalinga valstybės ir savivaldybių parama tiek kaimo, tiek ir miesto teritorinių bendruomeninių organizacijų steigimuisi ir plėtrai, jų lyderių ir narių gebėjimų efektyviai veikti ugdymui, sudarytos sąlygos šioms organizacijoms vykdyti vietos bendruomenėms naudingą veiklą, teikiant viešąsias paslaugas, kuriant/ar tobulinant vietos infrastruktūros objektus, organizuojant kultūros ir kitus renginius.

Bus ieškoma būdų ir priemonių pasiekti, kad savivaldybėms iš įvairių šaltinių skiriami (gaunami) ištekliai būtų adekvatūs joms įstatymais nustatytoms funkcijoms, savivaldybės būtų motyvuotos gerais veiklos rezultatais ir atsakingos už efektyvų joms skirtų (gautų) išteklių ir jų valdomo viešo turto (nuosavybės) naudojimą.

Valstybės tarnyba

Išlaidas valstybės tarnybai sumažinsime 10 proc.

Siekiant, kad valstybės tarnyba būtų patraukli, moderni, depolitizuota ir efektyvi, bus įdiegta kompetencijomis grįsta valstybės tarnybos sistema, kurioje valstybės tarnautojų atranka, jų veiklos vertinimas, karjera bus siejami su konkrečioms pareigoms nustatyta kompetencijų turėjimu.

Bus užtikrinamas konkurencingas atlygis atsakingiems ir motyvuotiems valstybės tarnautojams, bus sukurta ir įdiegta veiksminga valstybės tarnautojų, pasiekusių geriausius individualius ir grupinius rezultatus, motyvavimo sistema.

Bus stiprinamos vadovų vadybinės ir lyderystės kompetencijos ir taikomi tokie įstaigų vadovų veiklos vertinimo metodai, kurie padėtų formuoti ir tobulinti įrodymais grįsto valdymo kultūrą.

Bus diegiami nauji personalo valdymo įrankiai, kurie leis įstaigų vadovams efektyviai valdyti personalą, siekti geriausių įstaigų veiklos rezultatų. Bus didinama įstaigų vadovų atsakomybė už jų vadovaujamų įstaigų veiklos rezultatus.

Bus siekiama, kad valstybės ir savivaldybių įstaigose būtų ugdoma organizacinė kultūra, pagrįsta atsakomybe, kurioje nebūtų vietos korupcijai.